

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le trikrat na teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 15 D.
za inozemstvo 35 Din, začasno 20 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Iz krize jim pomagajmo na križi!

Že nekaj tednov imamo vladno krizo. Ne samo vladno, temveč strankarsko krizo sploh. Dve struji raznih kapitalistov si stojita v polni zmešnjavi nasproti: vladna nekaj šibkejša nego opozicionalna. Ko je stari lisjak Pašič videl, da se mu utegnejo vjeti iztrgati iz rok, si je pridobil Pribičevića — ki je samo na to ugodno priliko čakal — in s štirinajstimi njegovimi trabantov ga je privedel Pašič k jaslim. Tako vladata zopet Pašič in Pribičević, ko je še malo prej izgledalo, da se bosta haš ta dva od samega sovraštva zgrizla med seboj. Pred koritom sta se pomirila.

Tkzv. opozicija, sestojča iz dela demokratov, Radičevcev, klerikalcev, Turkov, zemljoradnikov, Nemcev in manjših skupinic, želi to vlado vreči. V koliko je ta želja odkritosrčna, se danes še ne da natančno ugotoviti, ker prav vse naše „ljudske koristi“ v parlamentu zastopajoče stranke, bodisi vladne ali opozicionalne, delajo svojo poliko v temi, pred javnostjo si stojijo zagrizeno nasproti, svoje trumfe pa izigravajo tajno. Za gotovo vemo samo za klerikalce in Spahove Turke, da jim grenki kruh opozicionalnosti ni všeč in plešejo neprestano okrog ministrskega predsedstva in dvorne kamarile ter mešetarijo. Ravnokar smo čitali, da sta bila dr. Korošec in Spahov Turek Hrasnica pri kralju, ki ju je odvrčal od Radiča z nekimi dokumenti, iz katerih naj bi bilo razvidno, da je to veleizdajalec, ki je dobival denarno podporo celo iz sovjetske Rusije. To se razglasa, Korošec in Spaho pa nočeta o tem ostalim opozicionalnim strankam, še manj pa javnosti ziniti niti besedice. Seveda, stvar še ni zrela, najprvo je treba, da se oba moža s Pašičem natančno pogovorita za ceno — saj časa je dovolj, ker se skupščinsko zasedanje nalašč zavlačuje — najprvo je še treba, da Radiča z novimi sredstvi dobro razupijejo, nato bo teren že toliko pripravljen, da bosta lahko mirno odpovedala „izdajalcu“ prijateljstvo“ in šla vlado „metat s stolcev“, kakor sta jo takrat metala, ko sta Pašiču z Markovim protokolom pomagala sestaviti samoradikalno vlado.

Z opozicijo torej le ni tako resno mišljeno. Pri nekaterih očitno tajno petolizenje Pašiču, pri drugih pa tudi le vroča želja po vladanju. Nekaterim Pašič predolgo pašuje, pa bi radi sami stopili na njegovo mesto. Vsa strankarska kriza v zadnjem času nima za človeka, ki te ptiče dobro pozna in jih sodi po njihovih dosedanjih delih, nobene skrivnosti kakor to, da so gospodje s samimi drobtinicami z vladne mize nezadovoljni in da hočejo celo korito.

Za nas je samo eno vprašanje važno: kdo izmed teh je sposoben za delavstvo, nameščence, železničarje, sploh za delavno ljudstvo kaj storiti. Po mojem skromnem mišljenju nobeden ne, ker proti ljudskim interesom so vsi delali, kadar so bili pri koritu. Vse stranke v vladi kakor v opozicionalnem bloku so ultrakapitalistične in sicer v najnižjem pomenu besede. Če bi drugega za to trditev ne imeli, bi zadostovala samo fraza njihovih programov, da hočejo zadovoljiti vse sloje. Če jih vprašate, kako hočejo to izvesti, ti odgovorijo: na temelju našega programa — če jih vprašate, kaj je v njihovem programu, ti odvrnejo: uzadovoljenje vseh slojev. Tako se vprašujemo in si odgovarjamo že skoro šest let, ne pridemo pa iz tega zakletega kroga vprašanj in odgovorov nikoli do dejanj. Trezni možgani so seveda že davno prenehali vpraševati in dobivati papirnate odgovore, prišli so že do spoznanja, da po krščanski morali, ki jo tudi ti gospodje nosijo na jeziki, ni mogoče obenem služiti Bogu in hudiču. In kakor tema dvema ni mogoče obenem služiti, tudi ni mogoče delati obenem kapitalistično in delavsko-kmetško politiko, vsaj tako ne, da bi se pri eni izmed obeh ne hlinil. Če zastopaš ročne in duševne delavce vseh kategorij, moraš biti v dejanju proti kapitalistom, če hočeš pomagati kapitalistom, pa moraš bičati proletariata. Kdor drugače govori nego postopa, temu se moramo izogibati kakor cestnim vlačugam, ker drugega namena nimajo, kakor da te podobno kakor vlačuge oberejo. Pa še slabši so nego te, ker one prodajajo za denar svoje telo, ti prodajajo za vplivno mesto razvoj človeške

družbe. Zato da dosežejo svoje namere, morajo vzgajati med maso same tepce, to je vendar tako jasno in vsakdanje!

Kaj naj se nauči mali kmet, ročni delavec in duševni proletarec iz tega? To, da mora iti svojo pot brez ozira na krize in bobneča ljubimovanja s strani teh, ki se danes z vlado in proti vladi v parlamentu tepejo za korita in ne morda za kakšne nujnejše zadeve. Poglej predstavnika katerekoli stranke, ki igra v parlamentu in v drugih ljudskih in državnih zastopstvih kako odločujočo ulogo, povsod boš videl, da jim gre po glavi samo osebni vpliv, ki ga imata ali oni ali ki bi ga rad imel, za načelna vprašanja pa, kakor republika ali monarhija, militarizem ali antimilitarizem, zakoni, kakor za invalide, železničarje, za poštene šole, proti draginji in brezposelosti, proti denarni špekulaciji itd. — za to in vse podobno pa se nihče ne briga. Uči se iz tega, da tvoja rešitev ni sedaj v rokah ljudi, ki se razen za korita za nič drugega ne brigajo, temveč v tvojih lastnih rokah. Delavno ljudstvo, postavi si organizacijo, v kateri ne bodo delali samo posamezniki, temveč v kateri boš samo sodelovalo in tudi vsak čas imelo priliko kontrolirati vse, ki jim poveriš kako nalogo! In pazi na to: Kmalu pride čas, ko se bodo sedanji pretepači za ministrska mesta pretepli za tvoje glasove, kapitalistični listi bodo zopet polni pozabljenih obljub in našminkanih programov. Takrat pazi, komu oddaš svoj glas, pazi s toliko premišljenostjo, kolikor je bilo pri zadnjih volitvah nepremišljenosti! — Revolucionar.

Razno.

Gospodu Uratniku, da ne bo tako histerično vpil o lažnjivcih, ne da bi navedel tudi „laži“: Naj bo brez skrbi, komisija zaradi „Bernotovih zmot“ se bo sestala in opravila svoje delo. In se ne bo nič na to ozirala, če bo g. Uratnik njene člane po izvršenem delu kaj bolj spoštoval kot poštenjake ali ne. Tudi na to, če jih bo Bernot kaj bolj častil ali ne, se ne bo ozirala. Samo po sebi umevno, da bodo za temelj raziskave služili dokumenti pri ljubljanskem sodišču, ker je tudi v našem interesu, da se lažnivcem dokumentarčno zavežejo usta. G. Uratnik naj se torej zdaj, ko je že vrgel misel o komisiji in določil njene člane, nikar tako ne vede, kakor da se hoče z jesiharstvom izmazati pred preiskavo — to bi ga še bolj ubilo. Zakaj je bil postavljen predlog, naj se rezultati preiskave naznanijo javno in poleg tega še v Mariboru obdelajo pred vsem delavstvom — iz tega naj g. Uratnik nikar ne dela takšnega problema, ki ga meče v najslabšo luč. Mi vemo, da je g. Uratnik s tem predlogom zadet v srce, ker si je prvotno najbrže mislil: če propadem ne bo posebne škode, v svojih rajonih, kamor 'Napreje' sploh ne pride, bom lahko vseeno še vodil delavstvo za nos! — nam pa gre za to, da se lažnivcem enkrat za vselej med delavstvom zaprejo vrata. Zato smo prepričani, da bo komisija vztrajala pri predlogu, naj se njeni dokumentarčno ugotovljeni uspehi razglasijo v Mariboru, obenem bodo prišle na vrsto še druge stvari. Mislimo, da se tudi Mariborčani s tem strinjajo, naj se izkaže, kdo uganja na njihov račun najlažnjivejšo demagogijo, kar je je bilo kdaj nad proletariatom v Sloveniji. Oni imajo sedaj besedo, da svojega voditelja g. Uratnika pozovejo na odgovor, zakaj se javne besede med njimi tako brani. Vsak pošten proletarec lahko vidi, kakšen pomen ima naš — ne samo Bernotov — predlog. Uspehi te komisije bodo morda povzročili, da bo nekaj voditeljev obležalo, toda storili bomo korak naprej h konsolidaciji socialističnega gibanja, ki si je vsi želimo. In končno, da ne bo g. Uratnik nič več kolofotaril z Bernotovim imenom: tega ni napisal Bernot, temveč nekateri, ki jih Bernot kakor Uratnik kot osebi čisto nič ne zanima in so pripravljene žrtvovati enega kakor drugega, tistega pač, ki mu bo komisija štirih delavcev dokazalo, da slepari proletariata. Pri tem pa je potrebno, da imenuje g. Uratnik še štiri svoje zastopnike iz svojega tabora, da se ne bo pozneje nič več mogel izgovarjati s kako pristranostjo preiskovalne komisije. Čujete, g. Uratnik, ne našim delavcem, ampak vam nič ne zaupamo, zato mora iti vse strogo v redu, brez vsakršne velikodušnosti od te ali one strani. Mislimo, da stojijo vsi naši organizirani člani za to izjavo.

Gospodu Korenu kot izbornemu organizatorju ter predstojniku čete medklicarjev. Vi ste tisti, ki se borite proti osebnostim v delavskem pokretu, Vi ste, ki ste iz zaničevanja do osebnih napadov in iz „golega starosocialističnega prepričanja“ raztrgali celjsko organizacijo SSJ ter del te organizacije zavlekli molit tuje bogove po diktatu gospodov iz Beograda.

K stvari. Prodajal sem brošure in nesreča je hotela, da sem jih ponudil tudi omizju Vaše čete medklicarjev. — Ta četa pa se je čutila užaljeno, kako da pride mlad o socializmu nič vedoč človek do tega, da ponuja njim, staram prepričanim socialistom brošure, kakor so: Bauerjeva „Pot k socializmu“ itd. Meni se pa zdi, da bi se ne bili čutili užaljene, če bi jim ponudil brošure morda tisti dečko drja Koruna, ki je pred kratkim deklamiral na svetosavski proslavi v Ljubljani. Bodisi je tisti bolj podkovan v socializmu kakor jaz, ali pa so Vaši ljudje, g. Koren, — čisto osebni. Volite!

In kako so Vaši ljudje vzgojeni za pošteno parlamentarno delo! Govornika, ki jim ni všeč, pa naj govori še tako stvarno, prav nesramno izživajo in ga hočejo s svojimi kričavimi medklici oglušiti. Pri tem je edino g. Čebular toliko parlamentaren, da se priglaja k besedi, — včasih tudi g. Janežič, ki pa potem iz same jeze, ker ni dobil takoj besede, niti govoriti ne mara — vsi drugi pa se čutijo bolj vzvišene in kar z medklici dajejo duška svojim „čustvom“.

Zakaj govorim to Vam, g. Koren? Zato ker izjavili, da vas je sram, ker hočejo Vaši ljudje odhajati s sestanka za priprave k Prvemujaju. Morda Vas bo sram za tako nekorektno vedenje Vaših ljudi in jim boste na eni prihodnjih diskusij razložili, da morajo biti vsaj nekoliko parlamentarčno izobraženi, če hočejo predstavljati avantgardo socializma v Celju in okolici. — Z. A., Celje.

Kaj je individualizem, si me vprašal in odgovora nisi dobil drugega nego da poglej v koledar, ki ga nosiš v žepu. Pogledal si in našel si, čeprav si moral čitati več, ne samo tiste 4 vrstice, ki so pripisane pri besedi „individualizem“. V kratkem boš pa zopet pozabil in če se srečaš zopet s to tujo besedo boš moral zopet pogledati v koledar. Ko boš večkrat pogledal in premišljeval o tem, boš razumel in vedel za vselej. Tisti pa, ki se jezijo, da „Napreje“ ne razumejo, pa vendar nikogar nič ne vprašajo niti ne pogledajo v „Socialistični koledar“, ker mislijo, da že dovolj vedo, ker so trikrat starejši od tebe, tisti ne bodo nikdar socialisti. Kakor mora klerikalec mnogo verjeti, tako mora socialist mnogo vedeti.

Sami reveži podpirajo „Socialista“. V svoji 14. št. objavlja drugi izkaz „Tiskovnega sklada“. Sami skromni delavci! Le pogledajte si jih dobro: Melhior Čobal, Zagorje, 100 Din, Milan Jaklič, ravnateljski kandidat pri OUZD v Zagrebu, 100 Din, Neimenovani v Ljubljani namesto oglasa (ta „neimenovanec“ je torej debel kapitalist), 500 Din, J. Kopač pri skromnem koritu v Del, zbornici samo 5 Din. Skupaj (štiri osebe) 705 Din, z zadnjim izkazom (878 Din) skupaj 1583 Din. Sami magnati ne spravijo v treh mesecih toliko skupaj, kolikor naši delavci za razširjanje svojega tiska! Če pojde tako dalje, bomo morali Korunovcem vendarle posoditi nekaj naših delavcev, tistih, ki dajejo samo po 1 Din tiskovnega sklada, ker so reveži in ne morejo kaj več dati!

Ven z njimi! Zadnji čas hodi po deželi neko človeče in ponuja ljudem sv. pismo (angleške) biblične družbe v Kleinmeierjevi izdaji. To je čisto navadna protestantska propaganda in pozivamo naše poštene ljudi po deželi, da pokažejo vsiljivcu z njegovim potvorjenim sv. pismom vrata. — Da ne bodo naši ljudje čudno gledali, češ, ali so postali tam doli v krškem uredništvu nekaki katoliški orjunci, da ščuvajo ljudi na gorjače, moramo takoj povedati: Tako piše „Slovenec“ 4. t. m. o najboljšem in najtočnejšem slovenskem prevodu sv. pisma. Tako pišejo slovenski klerikalci, ki imajo protestantskega poslanca Šiftarja iz Frekmurja med svojimi poslanci. Tako pišejo črnosuknježi, ki so prvotno sv. pismo natrpali s falsifikati in raznimi izmišljotinami, da bi mogli žnjimi bolje uganjati svojo cerkveno demagogijo med nevednimi ovčicami (ti falsifikati so znani iz cerkvene zgodovine pod tehničnim latinskim imenom pia fraus — pobožna goljuflija). Tako pišejo

